

**Inštitút
dopravnej
politiky**

Ministerstvo dopravy SR

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/institut-dopravnej-politiky>

Hodnotenie aktualizovanej štúdie uskutočniteľnosti
strategickej investície

**„Diaľnica D3 v úseku Kysucké Nové Mesto -
Oščadnica“**

Október 2024

Národná diaľničná spoločnosť (NDS) zverejnila štúdiu realizovateľnosti pre úsek D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica v máji 2023 a následne vypracoval posúdenie [Útvar hodnoty za peniaze](#). Vláda SR v júli 2024 zaradila tento investičný projekt medzi strategické investície a zároveň určila, že hodnotenie štúdie uskutočniteľnosti podľa zákona č. 523/2024 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy nevykoná Ministerstvo financií. Podľa nariadenia vlády SR č. 152/2024 Z. z. tak vykonáva hodnotenie Ministerstvo dopravy, ktoré má analytickú jednotku alebo má systém a analytické nástroje na hodnotenie a posudzovanie stratégií, verejných politík a investičných projektov.

Materiál vypracoval Inštitút dopravnej politiky (IDP) na základe zverejnenej Aktualizácie štúdie uskutočniteľnosti projektu, doplňujúcich materiálov a vyjadrení predkladateľa.

Pripomienkujúce boli vecne príslušné sekcie Ministerstva dopravy. Overenie vybraných vstupov vykonal na požiadanie Útvar hodnoty za peniaze.

Opis projektu

Projekty dobudovania diaľnice D3 Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) aktuálne pozostávajú zo troch etáp vo vysokom štádiu rozpracovanosti:

1. Žilina, Brodno – Kysucké Nové Mesto - pripravená štúdia uskutočniteľnosti pred VO
2. Kysucké Nové Mesto – Oščadnica - pripravená štúdia uskutočniteľnosti pred VO
3. Oščadnica - Čadca, Bukov – vyhlásené [verejné obstarávanie \(VO\) na právý profil 30.5.2024](#)
 - Kompletný úsek D3 Žilina, Brodno – Čadca, Bukov – štúdia pre celý koridor

V porovnaní s pôvodnou hodnotenou Štúdiou boli celkové investičné náklady 9,6 km dlhého úseku „D3 Kysucké Nové Mesto - Oščadnica“ navýšené od roku 2023 len o 9 mil. € na 413,34 mil. € bez DPH z dôvodu presunu SSÚD Oščadnica do úseku „Oščadnica – Čadca, Bukov“.

Zapracovaním aktuálnych trhových cien **klesla hodnota predpokladaných investičných nákladov na finálnych 377,11 mil. € bez DPH**, z toho predpokladaná hodnota zákazky vo **verejnom obstarávaní bude 307,32 mil. € bez DPH** v cenovej úrovni 10/2024.

Podľa [Harmonogramu projektov cestnej infraštruktúry](#) sú **zdroje európskych fondov** predbežne alokované vo výške 380 mil. €. Suma bude aktualizovaná po verejnom obstarávaní.

- V roku 2024 sa očakáva vydanie finálneho rozhodnutia EIA.
- Verejné obstarávanie na zhotoviteľa bude **realizované nadlimitným postupom** a podľa podmienok **červenej knihy FIDIC**. Jediným kritériom pre výber úspešného uchádzača bude najnižšia cena. NDS má už prevzatú DSP (dokumentácia pre vydanie stavebného povolenia) v podrobnosti DRS (dokumentácia na realizáciu stavby).
- Súčasná intenzita na ceste I/11 sú približne 25tis. vozidiel denne (<https://idp.gov.sk/>, intenzity) a budú rozložené **z dvoch pruhov cesty I/11 do šiestich pruhov** pozostávajúcich z novej diaľnice D3 (v tomto úseku nahradí pôvodnú I/11), a novej súbežnej cesty I/11.
- Prepočet **BCR** podľa aktuálne platnej CBA metodiky (verzia 1,0) **dosiahol úroveň 0,70** namiesto pôvodných 0,35. Ide o dôsledok zmien štandardizovaných vstupných koeficientov kľúčových ukazovateľov. K zvýšeniu pomeru prispel aj presun čisto nákladovej položky SSÚD Oščadnica, ktorá nemá spoločenské benefity.

Hodnotenie

- Na požiadanie IDP vykonal Útvar hodnoty za peniaze **analýzu oceneného súpisu prác** a odporučil znížiť indikatívny rozpočet o 20%. Systém klasifikácie a agregácie cien stavebných položiek však neumožňuje plošne znižovať jednotkové ceny na hodnoty priemeru trhu, preto bola **finálna navrhovaná zmluvná cena znížená o 10%, v nominálnom vyjadrení o 33,28 mil. €**. Rozpis benchmarkovaných položiek:

Názov položky	Pôvodná hodnota (€)	Nová hodnota (€)	Rozdiel (€)
Zmluvné požiadavky poplatky za zemník	21 162 114	18 385 850	2 776 263
Vrty pre kotvenie, injektáž, mikropilóty a monitoring na povrchu tr.horniny IV	10 877 105	6 693 978	4 183 127
Vrty pre pilóty tr.horniny IV	7 158 333	4 642 581	2 515 752
Doplňujúce konštrukcie podperné konštrukcie mostov oceľové	10 615 118	8 412 481	2 202 637
Odkopávky a prekopávky komunikácií, železníc, plôch	5 633 378	3 645 127	1 988 251
Vrty pre kotvenie, injektáž, mikropilóty a monitoring na povrchu tr.horniny III	4 865 410	3 267 771	1 597 639
Pilóty betónované na mieste s vyťahnutím pažnice beton železový	6 175 822	4 627 754	1 548 067
Konštrukcie z hornín zásypy so zhutnením	4 192 388	3 118 031	1 074 357
Podkladné a krycie vrstvy z asfaltových zmesí bitúmenové vrstvy asfaltový betón	14 178 456	12 749 996	1 428 460
Vodorovné nosné konštrukcie inžinierskych stavieb mostné trámy výstuž z betonárskej ocele	5 626 922	4 448 173	1 178 748
Odkopávky a prekopávky nezapažené	2 950 711	1 857 336	1 093 375
Zlepšovanie základovej pôdy sanačné vrstvy kamenivo	7 780 671	6 791 885	988 786
Vrty pre pilóty tr.horniny II	3 127 419	2 200 026	927 393
Doprava vybúraných hmôt vodorovná doprava	2 490 894	1 628 371	862 523
Vodovody rúry liatinové tlakové hrdlové	2 931 963	2 134 571	797 392
Spevňovanie hornín a konštrukcií inj. vysokotlakové na povrchu kamenivom ťaženým, spojivom c	3 098 917	2 304 817	794 100
Doplňujúce konštrukcie zvodidlá oceľové	5 160 616	4 424 946	735 669
Konštrukcie z hornín obsypy so zhutnením	6 001 684	5 330 911	670 773
Vrty pre pilóty tr.horniny III	2 864 900	2 171 206	693 695
Káble Cu NN káble silové	2 361 761	2 251 928	109 833
Paženie resp.zaistenie výrubu v podzemí vykopávok príložné	1 567 165	975 405	591 760
Povrchové úpravy terénu sadenie, presádzanie, ošetrovanie drevín	1 205 081	640 655	564 427
Kanalizácie rúry plastové PVC	2 521 784	1 959 479	562 305
Zlepšovanie základovej pôdy lôžko pre trativody a vankúše pod základy kamenivo drvené	2 424 380	1 882 168	542 213
Pilóty betónované na mieste s vyťahnutím pažnice betonárska výstuž	3 814 566	3 272 680	541 886
Vodorovné nosné konštrukcie inžinierskych stavieb mostné trámy výstuž z predpínacej ocele	3 521 029	3 008 567	512 463
Spevňovanie hornín a konštrukcií kotvenie na povrchu predpínacia výstuž	6 503 354	4 704 350	1 799 005
	150 811 942	117 531 044	33 280 898

Tabuľka 1: Porovnanie pôvodných a upravených nákladov, spracovanie UHP a IDP

- Po **presune SSÚD Ošadnica nebolo potrebné prepočítať ekonomické prínosy** projektu, nakoľko bol tento úsek aj predtým bez vplyvu na účastníkov cestnej premávky.
- Spravidelná dokumentácia, vrátane [štúdie uskutočniteľnosti](#) priznáva, že „z hľadiska analýzy CBA pri zohľadnení ekonomických a socioekonomických prínosov **projekt ako celok nespĺňa kritériá rentability**“. Projekt však patrí medzi dopravné priority európskeho významu, je súčasťou **Balticko-jadranského koridoru TEN-T s termínom dokončenia do 2030**, preto je jeho dostavba akceptovateľná aj s nižšími spoločenskými prínosmi.
- Napriek **pozastaveniu zámeru budovania Vážskej vodnej cesty zo strany Českej republiky ešte v roku 2015** neboli na Slovensku podniknuté žiadne kroky smerujúce

k adaptovaniu územných plánov na túto zmenu. Bez napojenia Vážskej cesty na českom území, nemá samostatný projekt u nás opodstatnenie. **Rezervácia územia pre koridor Vážskej cesty determinuje trasovanie a parametre projektu D3 s čím prirodzene súvisia aj zvýšené náklady stavby.**

- V Štúdii **nebol analyzovaný variant využitia nižšej návrhovej rýchlosti** vzhľadom na zložité výškové a smerové pomery. D3 je projektovaná na návrhovú rýchlosť 24,5/80. Nižšie rýchlostné limity by znížili technickú náročnosť stavby a priniesli by úsporu nákladov v prepočte na 1 kilometer.
- Ako nadbytočne **veľkorysá sa javí paralelná cesta I/11** o šírke 9,5 m. Dostavbou diaľnice prejde k presunu intenzity dopravy, a preto by bola postačujúca aj nižšia kategória cesty so šírkou 7,5m.

Odporúčania

- Optimalizácia návrhovej rýchlosti diaľnice a výstavby paralelných ciest je v tejto fáze projektu nerealizovateľná, avšak je potrebné prísnejšie zohľadňovať **rozpočtové obmedzenia pri plánovaní ďalších infraštruktúrnych projektov.**
- Pracovať pri plánovaní budúcich investícií s opakovanými odporúčaniami Ministerstva financií SR a jeho Útvaru hodnoty za peniaze týkajúcimi sa **znižovania predpokladanej hodnoty zákazky** prostredníctvom dôslednejšieho prepočtu cez aktuálne cenové benchmarky realizovaných stavebných projektov.
- **Ministerstvo dopravy by malo zabezpečiť prehodnotenie vyňatia územnej rezervy pre Vážsku cestu z územných plánov.** Na architektúru D3 to v tomto štádiu projektovej prípravy už zrejme nebude mať dopad, ale nečinnosť môže negatívne ovplyvňovať ďalšie stavebné projekty.
- Rešpektovať pri budúcom plánovaní odporúčania pri výstavbe súbežných ciest z „[Konceptie rýchlostných ciest a jej naviazanie na koncepciu diaľnic](#)“ a **navrhovať súbežné cesty v takom rozsahu, akom zodpovedajú ich potrebám.**
- **Popísať plán organizácie dopravy**, obmedzení v doprave a výluk počas výstavby troch úsekov naraz za účelom zachovania maximálnej bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.
- **Prehodnotiť definovanie ďalších kritérií na vyhodnotenie ponúk vo verejnom obstarávaní.** Váhu môže mať napr. lehota dokončenia, predĺžené záruky a servis, alebo iné kvalitatívne kritériá.